

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/νση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 213 15 20 829
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 7017/4/26261-γ'**

Σελίδες απάντησης: 05
Σελίδες συνημμένων: -
Σύνολο σελίδων: 05

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2022

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ**

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην από 18-11-2022 με αριθμό 919 Ερώτηση της Βουλευτή κ. Α. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ.

Σε απάντηση του ανωτέρω μέσου κοινοβουλευτικού ελέγχου και σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι η διαδικασία της ακούσιας νοσηλείας φερόμενων ως ψυχικά πασχόντων ατόμων είναι σύνθετη και ιδιόμορφη, καθόσον αποτελεί πεδίο συνάντησης των επιστημών της νομικής και της ιατρικής με τη διοικητική πράξη. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω διαδικασία αντιπαράθενται τα δικαιώματα/ έννομα αγαθά του φερόμενου ως ψυχικά πάσχοντα (προσωπική ελευθερία, προσωπικότητα, τιμή, αξιοπρέπεια) αφενός με τη θεραπευτική ανάγκη αυτού και αφετέρου με το δικαίωμα ασφάλειας τρίτων.

Επισημαίνεται δε ότι για την ως άνω διαδικασία σχετικές τυγχάνουν οι διατάξεις των άρθρων 95 και 96 του ν. 2071/ 1992 (Φ.Ε.Κ. Α' - 123), καθώς και του άρθρου 96Α, όπως αυτό προστέθηκε στον εν λόγω νόμο με το άρθρο 59 του ν. 4931/ 2022 (Φ.Ε.Κ. Α' - 94).

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι οι αστυνομικές Αρχές συμμετέχουν στην εφαρμογή της διαδικασίας της ακούσιας νοσηλείας. Διευκρινίζεται ότι -κατά κανόνα- την ακούσια νοσηλεία ζητούν οι συγγενείς του ατόμου ή ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, αυτεπαγγέλτως, εφόσον δεν υπάρχουν τα απαραίτητα συγγενικά πρόσωπα και πρόκειται για επείγουσα περίπτωση. Στην περίπτωση δε της αυτεπάγγελτης κίνησης της διαδικασίας ή εάν προβάλλεται ως ανέφικτη η εξέταση του ασθενή, λόγω άρνησής του να εξεταστεί, ο Εισαγγελέας δικαιούται να διατάξει τη μεταφορά του ασθενή για εξέταση και σύνταξη των προβλεπόμενων γνωματεύσεων. Η συγκεκριμένη παραγγελία μεταφοράς για εξέταση του ατόμου απευθύνεται στην οικεία αστυνομική Αρχή που οφείλει να μεριμνήσει για τη μεταφορά αυτού -υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν το σεβασμό στην προσωπικότητα και την αξιοπρέπειά του-, η οποία ολοκληρώνεται με την παράδοσή του στην οικεία Μονάδα Ψυχικής Υγείας. Επίσης και στην περίπτωση που έχουν ήδη προσκομιστεί οι γνωματεύσεις και ο Εισαγγελέας διαπιστώνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων εκδίδεται παραγγελία μεταφοράς, στο πλαίσιο εφαρμογής της διαδικασίας ακούσιας νοσηλείας, προς την αστυνομική Αρχή.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι στην παράγραφο 3 του άρθρου 96Α του ως άνω νόμου περιγράφεται ρητά ο τρόπος κατά τον οποίο εξελίσσεται και ολοκληρώνεται η εν λόγω μεταφορά του ασθενή σε Μονάδα Ψυχικής Υγείας, η οποία τελεί υπό τον συντονισμό του Αυτοτελούς Τμήματος Επιχειρήσεων Υγείας του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.).

Σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις, η μεταφορά του φερόμενου ως ψυχικά ασθενή πραγματοποιείται και με τη συνοδεία αστυνομικής δύναμης και κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, εφόσον πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί για την ασφάλειά του ή τρίτων η λήψη περιοριστικών μέτρων του ασθενή προς αποφυγή αυτοκαταστροφικής ή ετεροκαταστροφικής συμπεριφοράς του, η οποία δεν μπορεί να αποφευχθεί με κατάλληλες τεχνικές αποκλιμάκωσης.

Υπογραμμίζεται ότι στις διατάξεις του προαναφερόμενου άρθρου προβλέπεται ότι, με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Προστασίας του Πολίτη και Δικαιοσύνης καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας μεταφοράς, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της διαδικασίας της ακούσιας νοσηλείας, ο τρόπος ελέγχου της διαδικασίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του. Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε η υπ' αριθ. Γ3α,β/Γ.Π. οικ 72109 από 09-12-2022 (Φ.Ε.Κ. Β' - 6507) Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.). Ωστόσο, όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεν καθίσταται εφικτή η συμμετοχή της Κοινοτικής Μονάδας Ψυχικής Υγείας της παραγράφου 2 του άρθρου 96Α, στη διαδικασία της μεταφοράς του φερόμενου ως ψυχικά ασθενή, όπως αυτή καθορίζεται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, -ακόμα και μετά από την έκδοση της ανωτέρω Κ.Υ.Α.- η μεταφορά πραγματοποιείται με όχημα της αρμόδιας αστυνομικής Αρχής και από κλιμάκιο δύο (2) αστυνομικών. Σε κάθε περίπτωση, για τη μεταφορά εφαρμόζονται οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου για την προστασία των δικαιωμάτων των φερόμενων ως ψυχικά ασθενών.

Τονίζεται δε ότι σε συντρέχουσα περίπτωση μεταφοράς ψυχικά πασχόντων ατόμων, οι σχετικές ενέργειες των αστυνομικών αποτελούν εκτέλεση δεσμευτικών παραγγελιών των οικείων Εισαγγελικών λειτουργών [σύμφωνα με τα άρθρα 18 του ν. 1481/ 1984 (Φ.Ε.Κ. Α' - 152) και 10 του ν. 4938/ 2022 (Φ.Ε.Κ. Α' - 109) καθώς και την υπ' αριθ. 12/ 2007 Γνωμοδότηση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου].

Επιπρόσθετα, με την υπ' αριθ. 10 από 20-09-2021 Εγκύκλιο της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου έχουν διατυπωθεί γενικές οδηγίες για την εφαρμογή του ισχύοντος νομικού πλαισίου ακούσιας νοσηλείας ψυχικά ασθενών, που αφορούν μεταξύ άλλων και στους αστυνομικούς υπαλλήλους.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και ως προς το διαλαμβανόμενο στην εν θέματι Ερώτηση συμβάν, επισημαίνεται ότι, την 16-10-2022, στο πλαίσιο εκτέλεσης προφορικής Εισαγγελικής παραγγελίας, ημεδαπός οδηγήθηκε -συνοδεία αστυνομικών του Α.Τ. Νίκαιας- στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δρομοκαΐτειο», προκειμένου να εξετασθεί από αρμόδιους γιατρούς και με σκοπό να γνωματεύσουν σχετικά με το αν αυτός παρουσιάζει πάθηση και -συνεπεία αυτής- τυγχάνει επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη και προσωπική ασφάλεια των πολιτών ή τον εαυτό του. Η ως άνω παραγγελία εκτελέστηκε και το εν λόγω άτομο παρέμεινε στο νοσοκομείο στο πλαίσιο της ακούσιας νοσηλείας του.

Διευκρινίζεται δε ότι πάγια και αδιαπραγμάτευτη θέση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αναφορικά με τον τρόπο τέλεσης των καθηκόντων του ένστολου προσωπικού, αποτελεί η απόλυτη και απαρέγκλιτη τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, από την οποία και εκπορεύονται οι ενέργειες των κρατικών οργάνων. Τα ζητήματα της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών και της συμπεριφοράς των αστυνομικών προς τους πολίτες είναι, χωρίς περιθώριο αμφισβήτησης, πρωταρχικής σημασίας για το Υπουργείο και το Αρχηγείο, το οποίο, με σχετικές διαταγές του προς τις περιφερειακές αστυνομικές

Υπηρεσίες έχει αναδείξει, στο ανθρώπινο δυναμικό του, την αναγκαιότητα για τον απόλυτο σεβασμό της προσωπικότητας των πολιτών, των ατομικών τους ελευθεριών και δικαιωμάτων, αλλά και της ίσης μεταχείρισης, χωρίς φυλετικές, εθνοτικές ή άλλες διακρίσεις, σύμφωνα με το εσωτερικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο.

Στις προτεραιότητές μας εντάσσεται -μεταξύ άλλων- ο έλεγχος κάθε παράνομης, αντικανονικής ή απρεπούς συμπεριφοράς αστυνομικών, τόσο κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων όσο κι εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας, ο οποίος επιτυγχάνεται με την ανελλιπή παρακολούθηση όλων των ανά την επικράτεια περιστατικών, αλλά και καταγγελιών ή πληροφοριών, εκδίδοντας σε συντρέχουσα περίπτωση ανάλογες διαταγές. Εξάλλου, η προάσπιση του κύρους των Θεσμών, όπως η Ελληνική Αστυνομία, υπαγορεύει, πρωτίστως, την εσωτερική διερεύνηση κάθε υπόνοιας παραβατικής συμπεριφοράς, εκ μέρους του προσωπικού της, υπό την εγγύηση των διατάξεων της διοικητικής και πειθαρχικής νομοθεσίας [π.δ. 120/ 2008 (Φ.Ε.Κ. Α' - 182)].

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω, η Γ.Α.Δ.Α. προβαίνει στη διερεύνηση οποιασδήποτε καταγγελίας ή αναφοράς που περιέχει υπόνοιες επίμεμπτης συμπεριφοράς εκ μέρους του προσωπικού δικαιοδοσίας της, η οποία δεν συνάδει με την ιδιότητα του αστυνομικού, ανεξαρτήτως του είδους της καταγγελίας και του τρόπου με τον οποίο λαμβάνει γνώση.

Ως προς τις αιτιάσεις περί επίμεπτων ενεργειών αστυνομικών, αναφέρεται ότι, προκειμένου να διερευνηθεί από πειθαρχικής πλευράς η υπόθεση και να καταλογιστούν, σε συντρέχουσα περίπτωση, ανάλογες πειθαρχικές ευθύνες σε βάρος οιοδήποτε εμπλεκόμενου στην κρινόμενη υπόθεση αστυνομικού και για οποιοδήποτε παράπτωμα προκύψει κατά την πορεία της διοικητικής διερεύνησης, διατάχθηκε η διενέργεια Προκαταρκτικής Διοικητικής Εξέτασης (Π.Δ.Ε.), η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Παράλληλα, ενημερώθηκε η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη», για τις δικές της κατά λόγο αρμοδιότητας ενέργειες, ως Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3938/ 2011 (Φ.Ε.Κ. Α' - 61), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 56 του ν. 4443/ 2016 (Φ.Ε.Κ. Α' - 232) και το άρθρο 188 του ν. 4662/ 2020 (Φ.Ε.Κ. Α' - 27) και ισχύουν.

Πλέον των προαναφερομένων, σημειώνεται ότι η εκπαίδευση του προσωπικού αποτελεί προτεραιότητα για το Υπουργείο μας και για το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας. Προς τούτο, στα προγράμματα σπουδών των Σχολών της Αστυνομικής Ακαδημίας έχουν ενταχθεί γνωστικά αντικείμενα, αφενός για τα δικαιώματα των ατόμων με ψυχικές διαταραχές και αφετέρου για την απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας και τεχνικών αποκλιμάκωσης, στο πλαίσιο μαθημάτων και διαλέξεων, καθώς και στο πλαίσιο εκπαιδεύσεων και σεμιναρίων, σε βασικό και μετεκπαιδευτικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα, σε βασικό επίπεδο εκπαίδευσης, στη Σχολή Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας και τη Σχολή Αστυφυλάκων διδάσκονται -μεταξύ άλλων- και γνωστικά αντικείμενα όπως συνταγματικά δικαιώματα, θέματα γενικής αστυνόμευσης – ειδικοί ποινικοί νόμοι -όπου αναπτύσσεται η θεματική ενότητα της ψυχικής υγείας και του ν. 2071/ 1992-, ψυχολογία, αστυνομικό δίκαιο και αυτοάμυνα – αυτοπροστασία, όπου περιλαμβάνεται η διαχείριση υποθέσεων ακούσιας νοσηλείας, αλλά και η διαχείριση ατόμων με ψυχικές ασθένειες ή διανοητικά διαταραγμένων είτε αναποφάσιστων/ μη συνεργάσιμων ατόμων. Επιπλέον, στα προγράμματα διαλέξεων των ανωτέρω Σχολών διδάσκεται η παροχή πρώτων βοηθειών ψυχικής υγείας, η ευαισθητοποίηση των αστυνομικών στην πρόληψη και την

αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος τοξικοεξαρτημένων ατόμων, ο διαμεσολαβητικός ρόλος της Αστυνομίας στην αντιμετώπιση του φαινομένου της ουσιοεξάρτησης κ.α..

Περαιτέρω, η δια βίου μάθηση επιτυγχάνεται μέσα από τη λειτουργία της Σχολής Μετεκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία στο πλαίσιο της αποστολής της υλοποιεί αφενός μεν εκπαιδευτικά προγράμματα σε περιοδική βάση, αφετέρου δε οποιοδήποτε πρόγραμμα εκπαίδευσης κρίνεται αναγκαίο για τη συνεχή κατάρτιση του προσωπικού με στόχο τη βελτίωση των γνώσεων και των ικανοτήτων του. Ειδικότερα, η θεματική ενότητα «Ψυχασθενείς – Ψυχική υγεία» διδάσκεται στους σπουδαστές τόσο του Τμήματος Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Ανθυπαστυνόμων, όσο και των Σεμιναρίων Επιμόρφωσης Αρχιφυλάκων (ανακριτικών και μη). Επιπρόσθετα, στη Σχολή Μετεκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Ελληνικής Αστυνομίας πραγματοποιούνται μετεκπαιδεύσεις - σεμινάρια, όπου αναπτύσσονται, μεταξύ άλλων, θεματικές ενότητες για την προστασία και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και για ζητήματα ψυχικής υγείας, ως εξής:

- Το έτος 2022 έλαβε χώρα επιμόρφωση αστυνομικού προσωπικού των επιχειρησιακών Υπηρεσιών, με θέμα τα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων, όπου αναπτύχθηκαν τα κάτωθι γνωστικά αντικείμενα:
 - «Ανθρώπινα Δικαιώματα και ο ρόλος των Αρχών επιβολής του νόμου στην προστασία τους»,
 - «Σεβασμός της διαφορετικότητας στο δημόσιο τομέα»,
 - «Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες»,
 - «Διεθνές - ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο και στρατηγικές για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων»,
 - «Συμπεριφορά και δεοντολογία δημοσίων υπαλλήλων»,
 - «Ανθρώπινα δικαιώματα και ο ρόλος της Αστυνομίας» και
 - «Άτομα με νοητική, γνωστική, αναπτυξιακή και ψυχική αναπηρία: κατηγορίες, βασικά χαρακτηριστικά, εμπόδια και χρήση ορθής ορολογίας-επικοινωνίας/ Καλές πρακτικές εξυπηρέτησης- συναλλαγής/ τεχνικές επικοινωνίας-συνοδείας».
- Τα έτη 2021 – 2022 υλοποιήθηκε η ειδική εκπαίδευση αστυνομικών και Ειδικών Φρουρών που στελεχώνουν την Ομάδα Δίκυκλης Αστυνόμευσης της Διεύθυνσης Άμεσης Δράσης Αττικής, κατά την οποία διδάχθηκαν τα εξής μαθήματα:
 - «Θέματα Ψυχολογίας»,
 - «Ανθρώπινα δικαιώματα – ρατσισμός – ξενοφοβία – διεθνής προστασία» και
 - «Επαγγελματική Αγωγή – Κανόνες δεοντολογίας».
- Το έτος 2021, πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση προσωπικού, με θέμα: «Λειτουργία και στελέχωση Τηλεφωνικής Γραμμής Ψυχολογικής Υποστήριξης, Συμβουλευτικής και Ενημέρωσης της Ελληνικής Αστυνομίας».

Παράλληλα, σε μετεκπαιδευτικό επίπεδο, με γνώμονα την προστασία των δικαιωμάτων των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ΛΟΑΤΚΙ+, ΑμεΑ, ανήλικοι, εξαρτημένα άτομα κ.λπ.), πραγματοποιούνται -με έμφαση στο προσωπικό των Υπηρεσιών πρώτης γραμμής- εκπαιδεύσεις και σεμινάρια που εστιάζουν στην επικοινωνιακή τακτική, την

προσέγγιση και τη διαχείριση των θυμάτων, τις αστυνομικές τακτικές και τη διαχείριση αστυνομικών ελέγχων εν γένει. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι κατωτέρω εκπαιδεύσεις:

- Ευρείας κλίμακας πρόγραμμα εκπαίδευσης αστυνομικών και Ειδικών Φρουρών Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας σε θέματα επικοινωνιακής διαχείρισης αστυνομικών ελέγχων, ενίσχυσης της επαφής με τον πολίτη και βασικών στοιχείων ήπιας και κοινοτικής αστυνόμευσης, σε -5- εκπαιδευτικά κέντρα στην Αθήνα (17-05-2021 έως 27-06-2021).
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης αστυνομικού προσωπικού των επιχειρησιακών Υπηρεσιών, με αντικείμενο τα δικαιώματα των ευάλωτων ομάδων (άτομα τρίτης ηλικίας, εξαρτημένα άτομα, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, μετανάστες, ΑμεΑ, ανήλικα, άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας κ.α.) - Εκπαίδευση αστυνομικών εκπαιδευτών (υλοποίηση α' φάσης, 21-02-2022 έως 07-05-2022).
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα επιμόρφωσης αστυνομικού προσωπικού των επιχειρησιακών Υπηρεσιών, με αντικείμενο τα δικαιώματα των ως άνω ευάλωτων ομάδων (υλοποίηση β' φάσης, 21-10-2022 έως 28-02-2023), στο πλαίσιο του οποίου, έως την 21-11-2022, είχαν ήδη εκπαιδευτεί -7.461- στελέχη.

Τέλος, υπογραμμίζεται ότι το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας είναι αυστηρά προσηλωμένο στην προστασία των δημοκρατικών θεσμών καθώς και των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών, η δε εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας δεν εναπόκειται στην υποκειμενική κρίση αυτού, αλλά αποτελεί οφειλόμενη ενέργεια, προβλεπόμενη από το Σύνταγμα και τους νόμους.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**